

คำนำ

ด้วย สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบฯ ประจำจังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นหน่วยส่งเสริมการจัดตั้งฝึกอบรมด้านอาชีพ รวมถึงการสนับสนุนประสานงานร่วมกับภาคีเครือข่ายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ สร้างรายได้ให้ตนเอง และครอบครัว

เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานที่เน้นเรื่องการมีอาชีพเพื่อการมีงานทำมีรายได้ จึงได้คัดเลือกการทอเสื่อกก เพื่อพัฒนาและต่อยอดมาจัดทำเป็นหลักสูตรเพื่อเผยแพร่ให้ประชาชนทั่วไปได้มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปประกอบอาชีพต่อไป

ขอขอบคุณวิทยากรวิชาชีพ และคณะดำเนินงานการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง ที่ได้ร่วมพัฒนาหลักสูตรและจัดทำแผนการเรียนรู้รวมทั้งสื่อต่าง ๆ ให้สำเร็จไปด้วยดี และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหลักสูตรเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อวิทยากรและผู้เรียนต่อไป

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบฯ ประจำจังหวัดเพชรบูรณ์

2 มกราคม 2568

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
ความรู้เกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการทอเสื่อกก	1
ความรู้พื้นฐานในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการทอเสื่อกก	3
หลักสูตรการทอเสื่อกก	5
ความเป็นมา	5
จุดประสงค์การเรียนรู้	5
กลุ่มเป้าหมาย	5
ระยะเวลา	5
เนื้อหาหลักสูตร	6
การจัดการเรียนรู้	6
สื่อการเรียนรู้	6
การวัดและประเมินผล	6
การจบหลักสูตร	6
เอกสารหลักฐานการศึกษา	6
การเทียบโอนผลการเรียน	7
แผนการจัดกระบวนการเรียนรู้หลักสูตรการทอเสื่อกก	8
ใบความรู้ การทอเสื่อกก	11
ใบงาน แบบบันทึกการทอเสื่อกก	16
ใบความรู้ คุณค่าเสื่อกก	17
ใบความรู้ การบรรจุหีบห่อ	19
ใบความรู้ การคำนวณต้นทุน กำไร	20
ใบงาน การคิดต้นทุน กำไร	21
ใบความรู้ ช่องทางการตลาด	22
แบบวัดและประเมินผลการทอเสื่อกก	23
แบบประเมินผลงานผู้เรียน	24
บรรณานุกรม	25
รายชื่อคณะผู้จัดทำหลักสูตร	26

หลักสูตรการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง
หลักสูตรการทอเสื่อ กำนาน 40 ชั่วโมง
สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเพชรบูรณ์

ความรู้เกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการทอเสื่อ

ก่อนที่ผู้เรียนจะเข้าสู่การเริ่มต้นทำการทอเสื่อ ผู้เรียนควรเรียนรู้เกี่ยวกับวัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการทอเสื่อ ได้แก่ ต้นกก ฟืมทอเสื่อ เชือกไนลอนสำหรับทอเสื่อ สีเคมีย้อมกก มีด ที่จำเป็นต้องใช้ โดยมีวิธีการเลือกดังนี้

ต้นกก กกมีรูปร่างลักษณะและนิเวศวิทยาเหมือนหญ้ามาก มีลักษณะที่แตกต่างจากหญ้าคือ กกมักมีลำต้นตันกลม และเป็นสามเหลี่ยมหรือสามมุม บางชนิดมีผนังกั้นแบ่งเป็นห้องๆ มีกาบใบอยู่ชิดกันมาก และที่สำคัญคือเกือบไม่มีลิ้นใบ บางชนิดไม่มีเลย ลักษณะสำคัญอีกประการหนึ่งของกกคือ ดอกแต่ละดอกจะมีกาบช่อย่อยห่อหุ้มหรือรองรับเพียงอันเดียว กกมีไหลเลื้อย ต้นกกที่เหมาะสมควรมีอายุได้ประมาณ 3-4 เดือน ต้น ไม้อ่อนไม้แก่จนเกินไป

ฟืมทอเสื่อ หรือ ฟืมตาสาต เป็นเครื่องมือสำหรับใช้ทอเสื่อ มีลักษณะคล้ายกับฟืมทอผ้า คือการทอมีลักษณะเป็นฟันคล้ายหวี สำหรับสอดเส้นกก ลักษณะของฟืมตาสาตจะเป็นไม้ทั้งตัว เป็นท่อนไม้สีเหลืองผืนผ้า มีซี่ตรงกลางเป็นช่องเล็กถี่ ๆ ใช้สำหรับทอเสื่อ ไขร้อยเชือกหรือด้ายเป็นลายก่อนที่จะนำต้นกกหรือฟือที่ทำเป็นเส้น ๆ แล้ว สอดเข้าตามร่องลายที่ร้อยกับฟืมไว้แล้วนั้น จากนั้นนำฟืมมาอัดให้แน่น แล้วสลับฟืมขยับไปเรื่อย ๆ เหมือนกับการทอผ้า

เชือกไนลอนสำหรับทอเสื้อ คือ วัสดุเส้นใยสังเคราะห์ที่ใช้สำหรับถักเป็นเชือกได้หลากหลายรูปแบบ เพื่อนำไปใช้มัด ยก หรือลากวัตถุขนาดต่างๆ ได้อย่างแข็งแรง จึงเป็นที่นิยมใช้งานในชีวิตประจำวันและงานอุตสาหกรรมกันเป็นจำนวนมาก โดยทั่วไปแล้วเส้นใยไนลอนจะมีลักษณะเป็นเส้นใยแบบเงา ที่มีคุณสมบัติพิเศษ คือ เส้นใยเหนียว ยืดหยุ่นดี ทนทานต่อแรงดึงและแรงเสียดสีสูง จึงทำให้มีอายุการใช้งานยาวนานกว่าเส้นใยธรรมชาติหลายเท่า เนื่องจากในปัจจุบันเชือกไนลอนมีให้เลือกใช้งานทั้งแบบถักเป็นเกลียว ถักแบบเปียชั้นเดียว/สองชั้น และแบบอื่นๆ อีกมากมาย ดังนั้นจึงควรเลือกให้เหมาะสมกับการใช้งาน เพื่อการรองรับน้ำหนักได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สีเคมีย้อมกก คือสีย้อมสังเคราะห์เป็นสีที่ถูกสังเคราะห์ขึ้นมาจากสารเคมีเพื่อให้คุณสมบัติตามที่ต้องการ เช่น แดงสีที่หลากหลาย มีความสดใส ความคงทนและสามารถย้อมติดบนเส้นใยชนิดต่าง ๆ แต่ต้องใช้อย่างระมัดระวัง เนื่องจากมีส่วนผสมของสารเคมีที่เป็นอันตราย เช่น สีไอโซ และ โลหะหนัก เพื่อความปลอดภัยและป้องกันความเสียหายอันอาจเกิดแก่ประชาชนและเศรษฐกิจของประเทศ คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจึงกำหนดให้ผลิตภัณฑ์สีย้อมสังเคราะห์ต้องเป็นไปตามมาตรฐาน ซึ่งหมายถึง ผู้ใช้ ผู้ทำหรือผลิต และผู้นำเข้าสีย้อมสังเคราะห์ ต้องยื่นขออนุญาตเพื่อยืนยันว่าสีย้อมสังเคราะห์เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด หากไม่มีใบอนุญาตจะไม่สามารถนำมาใช้ ผลิต หรือนำเข้าได้อีกต่อไป

มีด คือ เครื่องมือชนิดแรกๆที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นเพื่อใช้ในการชีวิตประจำวันมาอย่างยาวนาน เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับแทบจะทุกกิจกรรม ในการดำเนินชีวิต ไม่ว่าจะเป็นเฝ่าพันธุ์ หรือกลุ่มสังคมใดๆ ก็ตาม มีดเป็นเครื่องมือตัดเฉือนชนิดมีคมสำหรับใช้ สับ หั่น เฉือน ปาด บางชนิดอาจมีปลายแหลมสำหรับกรีด หรือแทง มักมีขนาดเหมาะสมสำหรับจับถือด้วยมือเดียว

ความรู้พื้นฐานในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการทอเสื่อกก

ความเป็นมาของการทอเสื่อกก

ต้นกก เกิดขึ้นตามธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่น ภูมิปัญญาจากบรรพบุรุษ นำมาใช้ในครัวเรือน ต่อมาสร้างเป็นรายได้เสริมให้ชุมชน พัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดความโดดเด่นของผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญา

เสื่อกก เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีใช้กันอยู่ทั่วไปทั้งในประเทศ หรือต่างประเทศ ทั้งนี้เพราะต้นกกเป็นพืชธรรมชาติที่ขึ้นอยู่ทั่วทุกภูมิภาค และภูมิปัญญาของคน ในท้องถิ่น ที่นำต้นกกมาแปรสภาพ ก็มีลักษณะคล้ายกัน หรือได้อิทธิพลทางความคิด จากกันและกัน ทำให้เสื่อกกถูกจัดได้ว่าเป็นปัจจัยจำเป็นอย่างหนึ่งต่อการดำรงชีวิตของผู้คนในอดีต

การทอเสื่อ เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษ ในการสร้างสิ่งของขึ้นใช้เองในสมัยนั้น เป็นการนำกก หรือไผ่ ที่มีอยู่มากในแหล่งธรรมชาติ มาย้อมสี แล้วนำมาทอมาเรียงสลับกันจน กลายเป็นผืนใหญ่ ใช้ปูนั่งหรือนอน การทอเสื่อไม่ปรากฏข้อมูลเจ้าของภูมิปัญญาที่แท้จริง มีเพียงการสืบ ทอดกรรมวิธีการทอเสื่อจากรุ่นสู่รุ่น เมื่อครั้งผู้สืบทอดภูมิปัญญายังเป็นเด็ก ช่วยเหลือพ่อแม่ในการทอเสื่อ จนเกิดเป็นความชำนาญ เมื่อเวลาผ่านไปก็เกิดการซึมซับจนกลายเป็นภูมิความรู้ในการทอเสื่อที่ติดตัวมา เริ่มต้นจากการทอใช้เอง จนถึงการทอขายหากมีการสั่งซื้อ ในปัจจุบันการทอเสื่อได้พัฒนาจากการทอแบบ ธรรมดาเป็นการทอแบบมีลวดลาย โดยใช้อุปกรณ์ช่วยในการสร้างลาย เพื่อให้มีความสวยงามมากยิ่งขึ้น

ส่วนประกอบหลักของการทอเสื่อกก

วัตถุดิบที่ใช้ในการทำการทอเสื่อกกโดยพื้นฐานประกอบด้วย 5 อย่าง ได้แก่ ต้นกก ฟืมทอเสื่อ เชือกไนลอนสำหรับทอเสื่อ สีเคมีย้อมกก และมีด

1. ต้นกก กกมีรูปร่างลักษณะและนิเวศวิทยาเหมือนหญ้ามาก มีลักษณะที่แตกต่างจากหญ้าคือ กก มักมีลำต้นตันกลม และเป็นสามเหลี่ยมหรือสามมุม บางชนิดมีผนังกันแบ่งเป็นห้องๆ มีกาบใบอยู่ชิดกันมาก และที่สำคัญคือเกือบไม่มีลิ้นใบ บางชนิดไม่มีเลย ลักษณะสำคัญอีกประการหนึ่งของกกคือ ดอกแต่ละดอก จะมีกาบข่อยยอห่อหุ้มหรือรองรับเพียงอันเดียว กกมีไหลเลื้อย ต้นกกที่เหมาะสมควรมีอายุได้ประมาณ 3-4 เดือน ต้น ไม่อ่อนไม่แก่จนเกินไป

2. ฟืมทอเสื่อ หรือ ฟืมตำสาต เป็นเครื่องมือสำหรับใช้ทอสาต มีลักษณะคล้ายกับฟืมทอผ้า คือการทอ มีลักษณะเป็นฟันคล้ายหวี สำหรับสอดเส้นกก ลักษณะของฟืมตำสาตจะเป็นไม้ทั้งตัว เป็นท่อนไม้ สีเหลี่ยมผืนผ้า มีซี่ตรงกลางเป็นช่องเล็กถี่ ๆ ใช้สำหรับทอสาต ใช้ร้อยเชือกหรือด้ายเป็นลายก่อนที่จะนำต้นกกหรือฟือที่ทำเป็นเส้น ๆ แล้ว สอดเข้าตามร่องลายที่ร้อยกับฟืมไว้แล้วนั้น จากนั้นนำฟืมมาอัดให้แน่น แล้วสลับฟืมขยับไปเรื่อย ๆ เหมือนกับการทอผ้า

3. เชือกไนลอนสำหรับทอเสื่อ คือ วัสดุเส้นใยสังเคราะห์ที่ใช้สำหรับถักเป็นเชือกได้หลากหลายรูปแบบเพื่อนำไปใช้มัด ยก หรือลากวัตถุขนาดต่างๆ ได้อย่างแข็งแรง จึงเป็นที่นิยมใช้งานในชีวิตประจำวัน และงานอุตสาหกรรมกันเป็นจำนวนมาก โดยทั่วไปแล้วเส้นใยไนลอนจะมีลักษณะเป็นเส้นใยแบบเงา ที่มีคุณสมบัติพิเศษ คือ เส้นใยเหนียว ยืดหยุ่นดี ทนทานต่อแรงดึงและแรงเสียดสีสูง จึงทำให้มีอายุการใช้งานยาวนานกว่าเส้นใยธรรมชาติหลายเท่า เนื่องจากในปัจจุบันเชือกไนลอนมีให้เลือกใช้งานทั้งแบบถักเป็นเกลียว ถักแบบเปียชั้นเดียว/สองชั้น และแบบอื่นๆ อีกมากมาย ดังนั้นจึงควรเลือกให้เหมาะสมกับการใช้งาน เพื่อการรองรับน้ำหนักได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. สีเคมีย้อมกก คือสีย้อมสังเคราะห์เป็นสีที่ถูกสังเคราะห์ขึ้นมาจากสารเคมีเพื่อให้มีคุณสมบัติตามที่ต้องการ เช่น เกรดสีที่หลากหลาย มีความสดใส ความคงทนและสามารถย้อมติดบนเส้นใยชนิดต่าง ๆ แต่ต้องใช้อย่างระมัดระวัง เนื่องจากมีส่วนผสมของสารเคมีที่เป็นอันตราย เช่น สีเอโซ และ โลหะหนัก เพื่อความปลอดภัยและป้องกันความเสียหายอันอาจเกิดแก่ประชาชนและเศรษฐกิจของประเทศ คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจึงกำหนดให้ผลิตภัณฑ์สีย้อมสังเคราะห์ต้องเป็นไปตามมาตรฐานซึ่งหมายถึง ผู้ใช้ ผู้ทำหรือผลิต และผู้นำเข้าสีย้อมสังเคราะห์ ต้องยื่นขออนุญาตเพื่อยืนยันว่าสีย้อมสังเคราะห์เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด หากไม่มีใบอนุญาตจะไม่สามารถนำมาใช้ ผลิต หรือนำเข้าได้อีกต่อไป

5. มีด คือ เครื่องมือชนิดแรกๆที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นเพื่อใช้ในการชีวิตประจำวันมาอย่างยาวนาน เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับแทบจะทุกกิจกรรม ในการดำเนินชีวิต ไม่ว่าจะเป็นเฝ้าพันธุ์ หรือกลุ่มสังคมใดๆ ก็ตาม มีดเป็นเครื่องมือตัดเฉือนชนิดมีคมสำหรับใช้ สับ หั่น เฉือน ปาด บางชนิดอาจมีปลายแหลมสำหรับกรีดหรือแทง มักมีขนาดเหมาะสมสำหรับจับถือด้วยมือเดียว

หลักสูตรการทอเสื่อกก

1.ความเป็นมา

ตามนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงาน กรมส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ภารกิจต่อเนื่องจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการทำงานอย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญการจัดการศึกษาอาชีพ เพื่อมีงานทำในกลุ่มอาชีพ เกษตรกรรม พาณิชยกรรม คหกรรม และอาชีพเฉพาะทางหรือการบริการ รวมถึงการเน้นอาชีพช่างพื้นฐาน ที่สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน ความต้องการ และศักยภาพของแต่ละพื้นที่ที่มีคุณภาพได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับ สอดรับกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ ตลอดจนสร้างความเข้มแข็งให้กับศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน โดยจัดให้มีการส่งเสริมการรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน การพัฒนาหนึ่งตำบลหนึ่งอาชีพเด่น การประกวดสินค้าดีพรีเมียม การสร้างแบรนด์ของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ รวมถึงการส่งเสริมการจัดหาช่องทางจำหน่ายสินค้า และผลิตภัณฑ์ และให้มีการกำกับติดตาม และรายงานผลการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ได้นำนโยบาย ยุทธศาสตร์ และความจำเป็นดังกล่าวสู่การปฏิบัติ จัดอาชีพวิชาการทอเสื่อกก เป็นทางเลือกอีกหนึ่งอาชีพเพื่อเป็นการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และสามารถเพิ่มรายได้หลัก รายได้เสริม เพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ผู้ที่สนใจควรศึกษาหาความรู้และฝึกปฏิบัติจนเกิดความชำนาญ สามารถนำไปประกอบอาชีพการสร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัวได้

2.จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 อธิบายความเป็นมาของการทอเสื่อกก
- 2.2 อธิบายวัสดุ อุปกรณ์และการเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสม
- 2.3 อธิบายขั้นตอนการทอเสื่อกก
- 2.4 ปฏิบัติการทอเสื่อกกได้
- 2.5 อธิบายคุณค่าของการทอเสื่อกกได้
- 2.6 จัดหาหรือจัดทำการบรรจุหีบห่อได้อย่างเหมาะสม
- 2.7 คิดต้นทุน กำไรจากการจำหน่ายการทอเสื่อกกได้
- 2.8 อธิบายช่องทางการจัดการตลาดของการทอเสื่อกกได้

3.กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชนทั่วไป

4.ระยะเวลา

ภาคทฤษฎี	10	ชั่วโมง
ภาคปฏิบัติ	30	ชั่วโมง

5.เนื้อหาหลักสูตร

- 5.1 ความเป็นมาของการทอเสื่อกก
- 5.2 วัสดุ อุปกรณ์และการเลือกใช้
- 5.3 ขั้นตอนการทอเสื่อกก
- 5.4 การปฏิบัติการทอเสื่อกก
- 5.5 คุณค่าของการทอเสื่อกก
- 5.6 จัดหาหรือจัดทำการบรรจุหีบห่อ
- 5.7 คิดต้นทุน กำไร
- 5.8 ช่องทางการจัดการตลาดของการทอเสื่อกก

6.การจัดการเรียนรู้

การบรรยายให้ความรู้ การสาธิต การลงมือปฏิบัติ การอภิปรายแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้

7.สื่อการเรียนรู้

- 7.1 สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือ ใบความรู้ แผ่นพับ
- 7.2 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อออนไลน์
- 7.3 สื่อบุคคล เช่น ผู้รู้ ภูมิปัญญา
- 7.4 แหล่งเรียนรู้ในชุมชน

8.การวัดและประเมินผล

- 8.1 ประเมินความรู้ภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติจากการสอบถาม
- 8.2 แบบทดสอบ
- 8.3 การสังเกต
- 8.4 การมีส่วนร่วม

9.การจบหลักสูตร

- 9.1 มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
- 9.2 มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
- 9.3 มีชิ้นงาน/ผลงาน ผ่านเกณฑ์การประเมินตามมาตรฐานและคุณภาพ

10.เอกสารหลักฐานการศึกษาที่ได้รับหลังจากจบหลักสูตร

เกียรติบัตรออกโดยสถานศึกษา

แผนการจัดกระบวนการเรียนรู้หลักสูตรการทอเสื่อกก

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	วัดและประเมินผล	ชั่วโมง	
						ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1. ความเป็นมาของการทอเสื่อกก	1. อธิบายความเป็นมาของการทอเสื่อกกได้	1. ความเป็นมาของการทอเสื่อกก	1. วิทยากรอธิบายความเป็นมาของการทอเสื่อกก	1. ใบความรู้เรื่อง การทอเสื่อกก 2. สื่อออนไลน์	1. สังเกตความสนใจ 2. ชักถาม 3. การมีส่วนร่วม	30 นาที	
2. วัสดุอุปกรณ์และการเลือกใช้	2. อธิบายวัสดุ อุปกรณ์ และเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสม	2. วัสดุ อุปกรณ์ และการเลือกใช้	1. วิทยากรอธิบายอุปกรณ์ในการทอเสื่อกก 2. วิทยากรอธิบายวัสดุที่ใช้ประกอบการทอเสื่อกก 3. ให้ผู้เรียนเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์	1. ตัวอย่างวัสดุ อุปกรณ์ 2. สื่อออนไลน์	1. สังเกตความสนใจ 2. ชักถาม 3. การมีส่วนร่วม	1 ชม.	
3. ขั้นตอนการทอเสื่อกก	3. อธิบายขั้นตอนการทำการทอเสื่อกกได้	3. ขั้นตอนการทำการทอเสื่อกก	1. วิทยากรอธิบายการเตรียมส่วนผสมและขั้นตอนการทอเสื่อกก	1. สื่อออนไลน์ 2. วัสดุ อุปกรณ์ ของจริง	1. สังเกตความสนใจ 2. ชักถาม 3. การมีส่วนร่วม	5 ชม.	5 ชม.
4. การปฏิบัติการทำการทอเสื่อกก	4. ปฏิบัติการทอเสื่อกกได้	4. การปฏิบัติการทอเสื่อกก	1. วิทยากรสาธิตวิธีการทอเสื่อกก และผู้เรียนลงมือปฏิบัติ 2. วิทยากรและผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้	1. ใบความรู้เรื่อง การทอเสื่อกก 2. ใบงาน การทำการทอเสื่อกก	1. สังเกตความสนใจ 2. ชักถาม 3. การมีส่วนร่วม		25 ชม.

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	วัดและประเมินผล	ชั่วโมง	
						ทฤษฎี	ปฏิบัติ
					4.ชิ้นงาน/ผลงาน 5.ประเมินผลงาน ผู้เรียน โดยใช้ใบงานที่กำหนด		
5. คุณค่าของการทอเสื่ออก	5. อธิบายคุณค่าของการทอเสื่ออกได้	5. คุณค่าของการทอเสื่ออก	1. ผู้เรียนศึกษาใบความรู้คุณค่าของการทอเสื่ออก 2. วิทยากรและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับคุณค่าของการทอเสื่ออก 3. วิทยากรสรุปองค์ความรู้	ใบความรู้ เรื่องการทอเสื่ออก	1. สังเกตความสนใจ 2. ชักถาม 3. การมีส่วนร่วม	30 นาที	
6. การจัดหาหรือจัดทำบรรจุหีบห่อ	6. จัดหาหรือจัดทำบรรจุหีบห่อได้อย่างเหมาะสม	6. การจัดหาหรือจัดทำบรรจุหีบห่อ	1. วิทยากรอธิบายการจัดทำ/จัดหาและเทคนิคของการทำบรรจุหีบห่อ 2. ให้ผู้เรียนออกแบบและจัดทำบรรจุหีบห่อ	ใบความรู้ เรื่องการทอเสื่ออก	1. สังเกตความสนใจ 2. ชักถาม 3. การมีส่วนร่วม	1 ชม.	
7. การคิดต้นทุน กำไร	7. คิดต้นทุน กำไรจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากการทอเสื่ออกได้	7. การคำนวณต้นทุน กำไร	1. วิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการคิดต้นทุน กำไร 2. ให้ผู้เรียนฝึกการคิดต้นทุน กำไร	1. ใบความรู้เรื่อง การคำนวณต้นทุน กำไร 2. ใบงาน	1. สังเกตความสนใจ 2. ชักถาม 3. การมีส่วนร่วม	1 ชม.	

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	วัดและประเมินผล	ชั่วโมง	
						ทฤษฎี	ปฏิบัติ
					4. ประเมินผลงานผู้เรียน โดยใช้ใบงานที่กำหนด		
8. ช่องทางการจัดการตลาดของการทอเสื่อกก	8. อธิบายช่องทางการจัดการการตลาดของผลิตภัณฑ์จากการทอเสื่อกกได้	8. ช่องทางการตลาดของจากการทอเสื่อกก	1. วิทยากรแจกใบความรู้ให้ผู้เรียนศึกษา 2. วิทยากรและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับช่องทางการจัดการการตลาด	1. ใบความรู้เรื่องช่องทางการตลาด	1. สังเกตความสนใจ 2. ซักถาม 3. การมีส่วนร่วม	1 ชม.	

ใบความรู้ เรื่อง การทอเสื่อกก

๐๐๐๐๐๐

ความเป็นมาของการทอเสื่อกก

ต้นกก เกิดขึ้นตามธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่น ภูมิปัญญาจากบรรพบุรุษ นำมาใช้ในครัวเรือน ต่อมาสร้างเป็นรายได้เสริมให้ชุมชน พัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดความโดดเด่นของผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญา

เสื่อกก เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีใช้กันอยู่ทั่วไปทั้งในประเทศ หรือต่างประเทศ ทั้งนี้เพราะต้นกกเป็นพืชธรรมชาติที่ขึ้นอยู่ทั่วทุกภูมิภาค และภูมิปัญญาของคน ในท้องถิ่น ที่นำต้นกกมาแปรสภาพ ก็มีลักษณะคล้ายกัน หรือได้อิทธิพลทางความคิด จากกันและกัน ทำให้เสื่อกกถูกจัดได้ว่าเป็นปัจจัยจำเป็นอย่างหนึ่งต่อการดำรงชีวิตของผู้คนในอดีต

การทอเสื่อ เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษ ในการสร้างสิ่งของขึ้นใช้เองในสมัยนั้นเป็นการนำกก หรือไหล ที่มีอยู่มากในแหล่งธรรมชาติ มาย้อมสี แล้วนำมาทอมาเรียงสลับกันจน กลายเป็นผืนใหญ่ ใช้ปูนั่งหรือนอน การทอเสื่อไม่ปรากฏข้อมูลเจ้าของภูมิปัญญาที่แท้จริง มีเพียงการสืบ ทอดกรรมวิธีการทอเสื่อจากรุ่นสู่รุ่น เมื่อครั้งผู้สืบทอดภูมิปัญญายังเป็นเด็ก ช่วยเหลือพ่อแม่ในการทอเสื่อ จนเกิดเป็นความชำนาญ เมื่อเวลาผ่านไปก็เกิดการซึมซับจนกลายเป็นภูมิความรู้ในการทอเสื่อที่ติดตัวมา เริ่มต้นจากการทอใช้เอง จนถึงการทอขายหากมีการสั่งซื้อ ในปัจจุบันการทอเสื่อได้พัฒนาจากการทอแบบ ธรรมดาเป็นการทอแบบมีลวดลาย โดยใช้อุปกรณ์ช่วยในการสร้างลาย เพื่อให้มีความสวยงามมากยิ่งขึ้น

ส่วนประกอบหลักของการทอเสื่อกก

วัตถุดิบที่ใช้ในการทำการทอเสื่อกกโดยพื้นฐานประกอบด้วย 5 อย่าง ได้แก่ ต้นกก ฟืมทอเสื่อ เชือกไนลอนสำหรับทอเสื่อ สีเคมีย้อมกก และมีด

1. ต้นกก กกมีรูปร่างลักษณะและนิเวศวิทยาเหมือนหญ้ามาก มีลักษณะที่แตกต่างจากหญ้าคือ กกมักมีลำต้นตันกลม และเป็นสามเหลี่ยมหรือสามมุม บางชนิดมีผืนกั้นแบ่งเป็นห้องๆ มีกาบใบอยู่ชิดกันมาก และที่สำคัญคือเกือบไม่มีลิ้นใบ บางชนิดไม่มีเลย ลักษณะสำคัญอีกประการหนึ่งของกกคือ ดอกแต่ละดอกจะมีกาบข่อยยอห่อหุ้มหรือรองรับเพียงอันเดียว กกมีไหลเลื้อย ต้นกกที่เหมาะสมควรมีอายุได้ประมาณ 3-4 เดือน ตัน ไม่อ่อนไม่แก่จนเกินไป

2. ฟืมทอเสื่อ หรือ ฟืมตำสาด เป็นเครื่องมือสำหรับใช้ทอสาด มีลักษณะคล้ายกับฟืมทอผ้า คือการทอ มีลักษณะเป็นฟันคล้ายหวี สำหรับสอดเส้นกก ลักษณะของฟืมตำสาดจะเป็นไม้ทั้งตัว เป็นท่อนไม้สีเหลี่ยมผืนผ้า มีซี่ตรงกลางเป็นช่องเล็กถี่ ๆ ใช้สำหรับทอสาด ใช้ร้อยเชือกหรือด้ายเป็นลายก่อนที่จะนำต้นกกหรือผือที่ทำเป็นเส้น ๆ แล้ว สอดเข้าตามร่องลายที่ร้อยกับฟืมไว้แล้วนั้น จากนั้นนำฟืมมาอัดให้แน่นแล้วสลับฟืมขยับไปเรื่อย ๆ เหมือนกับการทอผ้า

3. เชือกไนลอนสำหรับทอเสื่อ คือ วัสดุเส้นใยสังเคราะห์ที่ใช้สำหรับถักเป็นเชือกได้หลากหลายรูปแบบเพื่อนำไปใช้มัด ยก หรือลากวัตถุขนาดต่างๆ ได้อย่างแข็งแรง จึงเป็นที่นิยมใช้งานในชีวิตประจำวัน

และงานอุตสาหกรรมกันเป็นจำนวนมาก โดยทั่วไปแล้วเส้นใยไนลอนจะมีลักษณะเป็นเส้นใยแบบเงา ที่มีคุณสมบัติพิเศษ คือ เส้นใยเหนียว ยืดหยุ่นดี ทนทานต่อแรงดึงและแรงเสียดสีสูง จึงทำให้มีอายุการใช้งานยาวนานกว่าเส้นใยธรรมชาติหลายเท่า เนื่องจากในปัจจุบันเชือกไนลอนมีให้เลือกใช้งานทั้งแบบถักเป็นเกลียว ถักแบบเปียชั้นเดียว/สองชั้น และแบบอื่นๆ อีกมากมาย ดังนั้นจึงควรเลือกให้เหมาะสมกับการใช้งาน เพื่อการรองรับน้ำหนักได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. สีเคมีย้อมกก คือสีย้อมสังเคราะห์เป็นสีที่ถูกสังเคราะห์ขึ้นมาจากสารเคมีเพื่อให้มีคุณสมบัติตามที่ต้องการ เช่น เกรดสีที่หลากหลาย มีความสดใส ความคงทนและสามารถย้อมติดบนเส้นใยชนิดต่าง ๆ แต่ต้องใช้อย่างระมัดระวัง เนื่องจากมีส่วนผสมของสารเคมีที่เป็นอันตราย เช่น สีเอโซ และ โลหะหนัก เพื่อความปลอดภัยและป้องกันความเสียหายอันอาจเกิดแก่ประชาชนและเศรษฐกิจของประเทศ คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจึงกำหนดให้ผลิตภัณฑ์สีย้อมสังเคราะห์ต้องเป็นไปตามมาตรฐานซึ่งหมายถึง ผู้ใช้ ผู้ทำหรือผลิต และผู้นำเข้าสีย้อมสังเคราะห์ ต้องยื่นขออนุญาตเพื่อยืนยันว่าสีย้อมสังเคราะห์เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด หากไม่มีใบอนุญาตจะไม่สามารถนำมาใช้ ผลิต หรือนำเข้าได้อีกต่อไป

5. มีด คือ เครื่องมือชนิดแรกๆที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นเพื่อใช้ในชีวิตรประจำวันมาอย่างยาวนาน เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับแทบจะทุกกิจกรรม ในการดำเนินชีวิต ไม่ว่าจะเป็นเฝ่าพันธุ์ หรือกลุ่มสังคมใดๆ ก็ตาม มีดเป็นเครื่องมือตัดเฉือนชนิดมีคมสำหรับใช้ สับ หั่น เฉือน ปาด บางชนิดอาจมีปลายแหลมสำหรับกรีดหรือแทง มักมีขนาดเหมาะสมสำหรับจับถือด้วยมือเดียว

1. อุปกรณ์ทำการทอเสื่อกก

1. มีด
2. กก
3. เชือกไนลอน หรือปอกระสอบ
4. ฟืมทอเสื่อ 2 เมตร
5. สีย้อมกก

2.วิธีการย้อมสีกก

- 1.ต้มน้ำให้ร้อนและผสมสีลงไป
- 2.นำต้นกกที่เตรียมเอามาลงต้มให้สีเข้ากับเนื้อกก
- 3.เอาขึ้นมาตากให้แห้ง
- 4.ตากให้แห้งแล้ว (สามารถเอามาทอได้)

3.ขั้นตอนการทำ

- 1.นำกกมากรีดออกเป็นเส้นไปตากแดดประมาณ 1 อาทิตย์
- 2.เมื่อกกแห้งแล้วนำมาย้อมสีตามต้องการ โดยสีที่ย้อมเป็นสีเคมีอย่างดี ส่วนมากจะย้อมสีน้ำตาล สีขาว สีแดง และสีน้ำเงิน

- 3.นำเชือกไนลอนหรือปอกระสอบซึ่งที่ทอเสื่อให้เป็นเส้นตามกึ่งและพิม

4. นำกกสอดเข้ากับไม้สอดเพื่อที่จะสอดเข้ากับที่ทอเสื่อ

5. เมื่อสอดกกเข้าไปแล้วผลักฟืมเข้าหาตัวเองให้กกแน่นติดกัน เป็นลายต่าง ๆ

6. ลายที่ทอเป็นประจำเป็นที่นิยม คือ ลายมัดหมี่ ลายธรรมดา ลายกระจับ

7. จากนั้นก็นำเสื่อกกที่ทอแล้วมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น เสื่อพับ ที่รองแก้ว กระจับปา ฯลฯ

4. ขั้นตอนการทอ

1. เลือกขนาดของฟืมให้ได้ขนาดตามที่ต้องการ นำฟืมไปตั้งในที่ที่จะทอ แล้วตั้งให้ได้ระดับ ระยะห่างจากเหล็กตีเสื่อประมาณ 2 ฟุต
2. นำเชือกไนลอนหรือปอกระสอบมาซึ่งจากริมฟืมซี่แรก จะเริ่มจาก ด้านซ้าย หรือขวาก่อนก็ได้ แล้วแต่นัด
3. การชิงเชือกใช้คน 2 คน คนหนึ่งนั่งอยู่ที่หัวเสื่อคอยมัดเชือกที่ชิงให้ตึง และแน่น อีกคนนั่งอยู่ตีเสื่อคอยสอดเชือกเข้ากับเหล็กตีเสื่อ
4. ใช้เชือกสอดเข้าไปในรูฟืมที่เจาะไว้ เป็นสองแถว แล้วดึงปลายเชือกไป เกาะติดกับตะปูที่เรตอกงอไว้ติดกับไม้อีกท่อนหนึ่ง แล้วยึดกันให้แน่น
5. ดึงเชือกให้ยาวตามความยาวของเสื่อ พรมน้ำใส่กกที่จะทอ
6. การทอเสื่อจะใช้คน 2 คน คนแรกเป็นคนทอ อีกคนหนึ่งเป็นคนคอย สอดเส้นกก กกที่นำมาทอ จะใส่ถุงพลาสติกเพื่อให้กนกชื้นและทอได้แน่น

7.การทอ คนทอจะต้องคว่ำฟืม เพื่อให้มีช่องว่างสำหรับสอดดก คนสอด จะสอดเส้นกกโดยแนบ ส่วนหัวของเส้นกกกับไม้สอด

8.สอดไปตามช่องระหว่างเชือกที่แยกออกจากกันขณะที่คว่ำฟืม พอสอด ไปสุดริมเชือกอีกข้าง ดึงไม้สอดกลับคืนคงเหลือแต่เส้นกก

9.คนทอก็กระทบฟืมเข้าหาตัวแล้วคนทอก็หงายฟืม คนสอดก็ใช้ส่วน ปลายของเส้นกกแนบกับ ไม้สอด สอดดกเข้าไปอีก

10.คนทอก็กระทบฟืมเข้าหาตัว แล้วไพริมเสื่อทางด้านซ้ายมือ

11.การไพริมเสื่อ คือ การใช้ปลายกม้วนงอลงแล้วสอดพับเชือกขัดไว้ ให้แน่น ต่อไปคว่ำฟืม ไพริมเสื่อทางด้านขวามือ ทำเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะได้ขนาดตามที่ต้องการ

12.ในขณะที่ทอหากต้องการให้การทอง่ายขึ้นให้ใช้เทียนไขถูกับเส้น เอ็นที่ขึงไว้ให้ทั่ว เพื่อที่จะให้ เอ็นเส้นไม่ฝืด

13.ตัดริมเสื่อทั้งสองด้านให้เรียบร้อย เสื่อจะมีความสวยงามมากยิ่งขึ้น ใช้มีดตัดเชือกเอ็นทางตีน เสื่อเพื่อให้เสื่อออกจากก่

14.มัดเอ็นที่ปลายเสื่อ เพื่อเป็นการป้องกันเสื่อรูด นำเสื่อที่ทอเสร็จแล้ว ผึ่งแดดไว้จนแห้งสนิท จึงพับเก็บไว้จำหน่ายหรือแปรรูปต่อไป

ใบงาน
แบบบันทึก การทอเสื่อกก

ให้ผู้เรียนจดบันทึก ขั้นตอน การทอเสื่อกก ระหว่างที่วิทยากรบรรยาย

แบบบันทึก

วัสดุอุปกรณ์

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ขั้นตอนการทำ

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ความคิดเห็นส่วนตัว

.....
.....
.....
.....
.....

ใบความรู้ คุณค่าของการทอเสื่อกก

เสื่อกก เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีใช้กันอยู่ทั่วไปทั้งในประเทศ หรือต่างประเทศ ทั้งนี้เพราะต้นกกเป็นพืชธรรมชาติที่ขึ้นอยู่ทั่วทุกภูมิภาค และภูมิปัญญาของคน ในท้องถิ่น ที่นำต้นกกมาแปรสภาพ ก็มีลักษณะคล้ายกัน หรือได้อิทธิพลทางความคิด จากกันและกัน ทำให้เสื่อกกถูกจัดได้ว่าเป็นปัจจัยจำเป็นอย่างหนึ่งต่อการดำรงชีวิตของผู้คนในอดีต

การทอเสื่อ เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษ ในการสร้างสิ่งของขึ้นใช้เองในสมัยนั้น เป็นการนำกก หรือไหล ที่มีอยู่มากในแหล่งธรรมชาติ มาย้อมสี แล้วนำมาทอมาเรียงสลับกันจน กลายเป็นผืนใหญ่ ใช้ปูนั่งหรือนอน การทอเสื่อไม่ปรากฏข้อมูลเจ้าของภูมิปัญญาที่แท้จริง มีเพียงการสืบ ทอดกรรมวิธีการทอเสื่อจากรุ่นสู่รุ่น เมื่อครั้งผู้สืบทอดภูมิปัญญายังเป็นเด็ก ช่วยเหลือพ่อแม่ในการทอเสื่อ จนเกิดเป็นความชำนาญ เมื่อเวลาผ่านไปก็เกิดการซึมซับจนกลายเป็นภูมิความรู้ในการทอเสื่อที่ติดตัวมา เริ่มต้นจากการทอใช้เอง จนถึงการทอขายหากมีการสั่งซื้อ ในปัจจุบันการทอเสื่อได้พัฒนาจากการทอแบบ ธรรมดาเป็นการทอแบบมีลวดลาย โดยใช้อุปกรณ์ช่วยในการสร้างลาย เพื่อให้มีความสวยงามมากยิ่งขึ้น

ประโยชน์ของการทอเสื่อและประโยชน์ของต้นกก

1. ใช้ปูพื้นสำหรับนั่ง หรือทำกิจกรรมต่างๆ
2. สร้างรายได้จากการจำหน่าย
3. มีความคิดสร้างสรรค์ในการคิดค้นลายของเสื่อ
4. มีความอดทนในการทอเสื่อ
5. นำไปบริจาค เช่น การงานมงคลสมรส ทอดกฐิน

ประโยชน์ของต้นกก

1. ทำเป็นเสื่อสำหรับนอน สำหรับปูพื้นในห้องรับแขกแทนพรม และปูลาดตามพื้นโบสถ์ วิหาร เพื่อความสวยงาม
2. ทำเป็นกระเป๋า แทนกระเป๋าหนัง ทำเป็นรูปต่าง ๆ ได้หลายแบบ แล้วแต่ผู้ประดิษฐ์คิดค้นแบบต่าง ๆ กัน ทำเป็นกระเป๋าตังค์ ทำเป็นกระเป๋าหิ้วสตรี กระเป๋าใส่เอกสาร แต่ปัจจุบันมีผู้ทำกันน้อย เพราะกระเป๋าหนัง กระเป๋าพลาสติก ราคาถูกลงมากการทำไม่ค่อยคุ้มค่าแรงงาน
3. ทำเป็นหมอน เช่น หมอนรองที่นั่ง หมอนพิงพนักเก้าอี้ เรียกว่า หมอนเสื่อ
4. ทำเป็นกระสอบ เรียกว่ากระสอบกก
5. ทำเป็นเชือกสำหรับมัดของที่ห่อแล้ว ตามร้านค้าทั่วไปนิยมใช้เชือกกก เพราะราคาถูกมาก
6. ทำเป็นหมวก ใช้กันแดด กันความร้อนจากแสงแดด กันฝน หรือเพื่อความสวยงาม
7. ทำเป็นกระจาดใส่ผลไม้ หรืออาหารแห้ง
8. การใช้งานด้านภูมิทัศน์ ใช้ปลูกเป็นไม้ประดับริมสระน้ำ ในสวน หรือปลูกในภาชนะร่วมกับไม้อื่น ๆ

9. เป็นแหล่งหลบซ่อนตัวของสัตว์น้ำวัยอ่อน และต้นกกมีคุณสมบัติในการบำบัดน้ำเสีย ปรับสมดุลนิเวศน์วิทยา

10. ใช้เป็นยารักษาโรค เช่น

- ใบ ตำพอกฆ่าพยาธิบาดแผล
- ต้น รสเย็นจัด ต้มเอาน้ำดื่ม รักษาโรคท่อน้ำดีอักเสบ ขับน้ำดี
- ดอก รสฝาดเย็น ต้มเอาน้ำอม แก้แผลเปื่อยพุพองในปาก
- เหง้า รสขม ต้มเอาน้ำดื่ม หรืออบตเป็นผง ละลายน้ำร้อนดื่ม บำรุงธาตุ เจริญอาหาร แก้เสมหะ ขับน้ำลาย
- ราก รสขมเย็น ต้มเอาน้ำดื่ม หรือตำกับเหล้า คั้นเอาน้ำดื่ม แก้ไข้ใน ขับโลหิตเน่าเสีย

ใบความรู้ การบรรจุหีบห่อ

๑๑๑๑๑

ความสำคัญของการบรรจุภัณฑ์

บรรจุภัณฑ์นั้นมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อผลผลิตทั้งหลาย ดังนี้

1.รักษาคุณภาพ และปกป้องตัวสินค้า เริ่มตั้งแต่การขนส่ง การเก็บให้ ผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์เหล่านั้นมิให้เสียหายจากการปนเปื้อนจากฝุ่นละออง แมลง คน ความชื้น ความร้อน แสงแดด และการปลอมปน เป็นต้น

2.ให้ความสะดวกในเรื่องการขนส่ง การจัดเก็บมีความรวดเร็วในการขนส่ง เพราะสามารถรวมหน่วยของผลิตภัณฑ์เหล่านั้นเป็นหน่วยเดียวได้

3.ส่งเสริมทางการตลาด บรรจุภัณฑ์เพื่อการจัดจำหน่ายเป็นสิ่งแรกที่ผู้บริโภคเห็น ดังนั้นบรรจุภัณฑ์จะต้องทำหน้าที่บอกกล่าวสิ่งต่างๆของตัวผลิตภัณฑ์โดยการบอกข้อมูลที่จำเป็นทั้งหมดของตัวสินค้า และนอกจากนั้นจะต้องมีรูปลักษณ์ที่สวยงามสะดุดตาเชิญชวนให้เกิดการตัดสินใจซื้อ

วัตถุประสงค์ของการออกแบบบรรจุภัณฑ์

1.เพื่อสร้างบรรจุภัณฑ์ให้สามารถเอื้อประโยชน์ด้านหน้าที่ใช้สอยได้ดี มีความปลอดภัย ประหยัด และมีประสิทธิภาพ

2.เพื่อสร้างบรรจุภัณฑ์ให้สามารถสื่อสารและสร้างผลกระทบต่อผู้บริโภคโดยใช้ความรู้แขนงศิลปะ เข้ามาสร้างคุณลักษณะ เช่น มีเอกลักษณ์มีลักษณะพิเศษที่ดึงดูดและสร้างการจดจำตลอดจนเข้าถึงความหมายและคุณประโยชน์ของผลิตภัณฑ์

3.เพื่อปกป้องคุ้มครองและรักษาคุณภาพสินค้า

4.เป็นตัวชี้บ่งและสื่อสารรายละเอียดสินค้า ดึงดูดผู้บริโภค แสดงถึงภาพลักษณ์

5.เป็นต้นทุนในการผลิตสินค้า เมื่อบรรจุภัณฑ์ดีย่อมมีส่วนช่วยให้มูลค่าสินค้าสูงขึ้น

ใบความรู้
การคำนวณต้นทุนกำไร

ตัวอย่างการคิดต้นทุน กำไร การผลิตและค่าใช้จ่ายในการทอเสื้อก

วัน เดือน ปี	รายการ	จำนวนสิ่งของ	จำนวนเงิน (บาท)	หมายเหตุ
	ค่าใช้จ่าย(ต้นทุน)			ได้เสื้อ จำนวน 4 ผืนๆ
	1. กก	1 กก.	50 บาท	ละ 150 บาท
	2. สีย้อมกก	5 ชอง	50 บาท	- ต้นทุน 150/4 ราคา
	3. เชือกไนลอน	1 ม้วน	30 บาท	ต่อผืน =37.50บาท/ผืน
	4. มีด	1 ด้าม	20 บาท	รวมต้นทุน 150 บาท
				- กำไร 150-37.50
				บาท ได้กำไร 112.50
				บาท
				รวมกำไร 450 บาท
	รวมค่าใช้จ่าย		150 บาท	
	รายได้	ขายผืนละ 150 บาท	150*4=600	

การกำหนดราคาขายต่อหน่วย ดังนี้

กำหนดกำไรที่ต้องการได้จาก กำไร/ต้นทุนที่ต้องการ X ด้วย 100 =%)

ตัวอย่างเช่น

ขาย 600 บาทจากต้นทุน 150 บาท ต้องการกำไรร้อยละ 30

ดังนั้น กำไรที่ต้องการ = $450 / 150 \times 100 \% = 30$

หมายเหตุ

การกำหนดกำไรที่ต้องการขึ้นอยู่กับสิ่งเหล่านี้ด้วย เช่น ราคาตลาด ลักษณะของสินค้าและบริการ เป็นสินค้าหายาก เป็นสินค้าเฉพาะกลุ่ม หรือมีฤดูกาลเข้ามาเกี่ยวข้องก็สามารถที่จะกำหนดกำไรที่ต้องการสูงได้ การตั้งราคาให้สามารถแข่งขันได้นั้นต้องอยู่บนพื้นฐานความสมดุลระหว่างความพึงพอใจของผู้ซื้อและผู้ขายด้วย ถ้าสินค้าโดยทั่วไปมีขายกันแพร่หลาย มีคู่แข่งมากก็ต้องกำหนดกำไรน้อยลงไป

ใบงาน
การคิดต้นทุน กำไร
~~~~~

ผู้เรียน/กลุ่ม.....

เรื่อง.....

วัน เดือน ปี	รายการ	จำนวนสิ่งของ	จำนวนเงิน (บาท)	หมายเหตุ
	ค่าใช้จ่าย (ต้นทุน)			1. ให้กำหนดกำไรที่ต้องการเป็นร้อยละก่อน 2. แล้วคำนวณหา ราคาต่อหน่วยจึงจะทราบรายได้ 3. นำรายได้ที่ได้มาใส่ตารางนี้
	รวมค่าใช้จ่าย			
	รายได้จากการขาย			
	รวมรายได้			

1. กำไรที่ต้องการ = ต้นทุน $\times$ (ร้อยละของกำไรที่ต้องการหารด้วย 100)

2. กำหนดราคาขายต่อหน่วย = ต้นทุน + กำไร = _____ จำนวนหน่วย

ใบความรู้
ช่องทางการตลาด
~~~~~

ช่องทางจำหน่ายทางตรงมีช่องทางขายดังนี้

- หน้าร้าน มีการจัดจำหน่ายสินค้าและบริการจากผู้ผลิตให้แก่ผู้บริโภคโดยตรง

ช่องทางการจำหน่ายโดยอ้อมมีช่องทางการขายดังนี้

- ทางออนไลน์ขายบนเพจ Facebook เป็นช่องทางที่ง่ายที่สุด คนขายนิยมสูงสุด และก็เข้าถึงกลุ่มลูกค้าเราได้มากที่สุดเช่นกัน เพราะสมัยนี้ใครๆก็เล่น Facebook กันทั้งนั้น ทำให้สินค้าเราเข้าถึงกลุ่มลูกค้าได้ง่ายมาก ยิ่งปัจจุบัน Facebook สามารถตั้งบที่ใช้ลงโฆษณาและกำหนดกลุ่มเป้าหมายเองด้วยทำให้เปิดเพจขายของบน Facebook อีกช่องทางหนึ่ง

แบบวัดและประเมินผลการจัดทำทอเสื่อกก

ประเด็นที่เกี่ยวข้อง

1. จัดเตรียมอุปกรณ์ เครื่องมือ

- 1.1 เลือกใช้อุปกรณ์ เครื่องมือ ได้เหมาะสมกับประเภทและปริมาณ
- 1.2 ทำความสะอาดบำรุงรักษาและจัดเก็บอุปกรณ์เครื่องมือได้อย่างถูกต้อง

2. จัดเตรียมวัสดุดิบ

- 2.1 เลือกใช้วัสดุดิบได้อย่างเหมาะสม
- 2.2 เตรียมวัสดุดิบได้อย่างเหมาะสม
- 2.3 จัดเก็บวัสดุดิบได้อย่างถูกต้องตามประเภทของวัสดุดิบ

3. ทักษะการทำ

- 3.1 ทำได้ตามคุณลักษณะและมีเอกลักษณ์ที่ถูกต้อง

4. ทักษะการจัดตกแต่ง และนำเสนอ

- 4.1 จัดตกแต่งและนำเสนอได้อย่างเหมาะสม

แบบประเมินผลงานผู้เรียน

ชื่อ - นามสกุล

หลักสูตรกลุ่ม.....

คำชี้แจง : ให้วิทยากรประเมินผลงานของผู้เรียนตามหัวข้อที่กำหนดให้

ประเด็นที่ประเมิน	คะแนนประเมิน (10 คะแนน)
1. ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระ (20 คะแนน)	
1.1 ทดสอบความรู้ความเข้าใจ	
1.2 สอบถามความรู้ความเข้าใจ	
2. ทักษะการปฏิบัติ (40 คะแนน)	
2.1 สังเกตการณ์ปฏิบัติในระหว่างการเรียนรู้การจัดกิจกรรม	
2.2 ประเมินโดยให้สาธิต	
2.3 แสดงขั้นตอนวิธีการปฏิบัติ	
2.4 ประเมินจากกระบวนการมีส่วนร่วม (ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา)	
3. คุณภาพของผลงาน ผลการปฏิบัติ (40 คะแนน)	
3.1 สังเกตผลงาน	
3.2 ตรวจสอบผลงาน	
3.3 มีความคิดสร้างสรรค์	
3.4 ผลการปฏิบัติว่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่	
รวมคะแนน (100 คะแนน)	

หมายเหตุ การประเมินผลการจบหลักสูตรอาจดำเนินการได้ ดังนี้

- การประเมินระหว่างเรียน และเมื่อจบหลักสูตร
- ประเมินครั้งเดียวก่อนจบหลักสูตร

ทั้งนี้ เกณฑ์การจบหลักสูตร จะต้องได้คะแนนรวมไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 จึงจะผ่านเกณฑ์การ

ประเมิน

ลงชื่อ

วิทยากร

(.....)

บรรณานุกรม

- สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครสวรรค์. การทอเสื่อกก. เข้าถึงได้จาก: https://www2.m-culture.go.th/nakhonsawan/ewt_dl_link.php?nid=2954 . 5 กุมภาพันธ์ 2567
- นางแพงศรี ประดับสร. การทอเสื่อ. เข้าถึงได้จาก: file:///C:/Users/rungr/Downloads/56_8bd3063f4_1.pdf. 5 กุมภาพันธ์ 2567
- คลังภูมิปัญญา OTOP. เข้าถึงได้จาก: <https://district.cdd.go.th/pakkhat/wp-content/uploads/sites/908/2020/06/17.-.pdf>. 5 กุมภาพันธ์ 2567
- ประโยชน์ของการทอเสื่อและประโยชน์ของต้นกก. เข้าถึงได้จาก: <https://kantrosard2018.blogspot.com/2018/02/blog-post.html/>. 5 กุมภาพันธ์ 2567
- ศราวุธ เสาวนิช. บรรจุภัณฑ์. เข้าถึงได้จาก: https://www.thaischool1.in.th/_files_school/86101500/document/86101500_0_20190830-015031.pdf. 5 กุมภาพันธ์ 2567

คณะกรรมการผู้จัดทำหลักสูตร

คณะที่ปรึกษา

1. ว่าที่พันตรีดำรง
เพชรบูรณ์	ติยะวัฒน์	ผู้อำนวยการสำนักงาน สกร.ประจำจังหวัด
2. นางสาวนัทธมน
เพชรบูรณ์	สกุลณมรรคา	รองผู้อำนวยการสำนักงาน สกร.ประจำจังหวัด
3. นายเกรียงไกร	วงศ์วิริยชาติ	ผู้อำนวยการ สกร.ระดับอำเภอวิเชียรบุรี
4. นางสาวศุภัญญา	กาโกน	ผู้อำนวยการ สกร.ระดับอำเภอบึงสามพัน
5. คณะกรรมการสถานศึกษา		

คณะกรรมการดำเนินงาน

1. นายเกรียงไกร	วงศ์วิริยชาติ	ผู้อำนวยการ สกร.ระดับอำเภอวิเชียรบุรี
2. นางสาวเสาวนิต	กมลอินทร์	ครูชำนาญการ
3. นางสาวอาภิสชนา	दानวิไล	ครูผู้ช่วย
4. นางสาวแสงจันทร์	พินมุล	ครูอาสาสมัครการศึกษาออกโรงเรียน
5. นายมงคล	เชื้อบัณฑิติชฐ์	ครู กศน.ตำบล
6. นายไอยเรศ	พรมแก้วสี	ครู กศน.ตำบล
7. นายธวัฒน์ศักดิ์	ลาประดิษฐ์	ครู กศน.ตำบล
8. นายปกรณ์เกียรติ	หยอยสระ	ครู กศน.ตำบล
9. นายจเร	มีเดช	ครู กศน.ตำบล
10. นางสาวอรวรรณ	อรัญเวทย์	ครู กศน.ตำบล
11. นางสาวจันทนา	บุงจันทร์	ครู กศน.ตำบล
12. นางเพชร	แสงศรีเรือง	ครู กศน.ตำบล
13. นางสาวเจมจิตร	บุงจันทร์	ครู กศน.ตำบล
14. นางสาวยุพาพร	พัฒนกานต์	ครู กศน.ตำบล
15. นางสาวกมลนทรศน์	พलयสูงเนิน	ครู กศน.ตำบล
16. นางสาวรมิตา	ชนสูงเนิน	ครู กศน.ตำบล
17. นางสาวรจนา	ช่างทอง	ครู กศน.ตำบล
18. นางสาวอติญา	กีหมื่น	ครู กศน.ตำบล
19. นางสาวศิรินาฏ	แก้วพรม	ครู ศรช.
20. นายวิทยา	ใจกล้า	ครู ศรช.
21. นายยุทธพิชัย	จันทร์พิทักษ์	นักวิชาการศึกษา

ผู้จัดทำหลักสูตร

1. นายจเร	มีเดช	ครู กศน.ตำบล

2.นางสาวแสงจันทร์ พันมูล

ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน